

O'ZBEKISTON MUSTAQILLIKKA ERISHISH OSTONASIDA

Toshpo'latov Nurbek Boboqul o'g'li
SamISI ijtimoiy fanlar kafedrasi tarix fan o'qituvchisi
Xoldarova Sadoqat Farkhodovna
SamISI talabasi

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada O'zbekistonning mustaqillikka erishish jarayoni va ushbu tarixiy bosqichning muhim jihatlari tahlil etiladi. Xususan, Sovet Ittifoqining siyosiy inqirozi va uning mustamlakachilik tizimini zaiflashtirishdagi roli yoritilgan. 1980-yillarda boshlangan Perestroyka va Glasnost siyosatlarini natijasida yuzaga kelgan demokratik harakatlar va milliy uyg'onish jarayonlari O'zbekistonning mustaqillikka intilishida qanday omil bo'lgani tahlil qilinadi.

Maqolada mustaqillik arafasidagi siyosiy yetakchilarning faoliyati, xalq kayfiyati, iqtisodiy va madaniy sharoitlar ham yoritilgan. Xulosa qismida esa O'zbekistonning mustaqillikka erishishi mamlakatning kelgusi rivoji va xalqaro maydondagi o'rniga qanday ta'sir ko'rsatgani haqida fikr yuritiladi. Ushbu tadqiqot mustaqillik yo'lida bosib o'tilgan tarixiy bosqichlarni yanada chuqur o'rganish va bugungi avlod uchun uning ahamiyatini anglashga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Mustaqillik harakati, 1989–1991 yillar, SSSR parchalangan davr, O'zbekiston SSR, Milliy uyg'onish, O'zbekiston mustaqilligi, Istiqbol va suverenitet, Istiqlol yo'li, 1991-yil 31-avgust, O'zbekiston Prezidenti saylovi, Islom Karimov rahnamoligi, Mustaqillik deklaratsiyasi, O'zbek tili maqomi, Demokratik islohotlar.

НА ПОРОГЕ ОБРЕТЕНИЯ НЕЗАВИСИМОСТИ УЗБЕКИСТАНА

Тошпулатов Н.Б
СамИСИ
Холдарова Садокат Фарходовна
студентка СамИСИ

Аннотация: В данной научной статье анализируется процесс обретения независимости Узбекистаном и важные аспекты этого исторического этапа. В частности, освещается политический кризис Советского Союза и его роль в ослаблении колониальной системы. Рассматривается, каким образом демократические движения и процессы национального возрождения, возникшие в результате политики перестройки и гласности 1980-х годов, способствовали стремлению Узбекистана к независимости.

В статье также исследуются деятельность политических лидеров накануне независимости, настроение народа, экономические и культурные условия. В заключении обсуждается, как обретение независимости повлияло на дальнейшее развитие страны и её роль на международной арене. Это исследование помогает

глубже изучить исторические этапы на пути к независимости и понять их значение для современного поколения.

Ключевые слова: *Движение за независимость, 1989–1991 годы, распад СССР, Узбекская ССР, национальное возрождение, независимость Узбекистана, перспективы и суверенитет, путь к независимости, 31 августа 1991 года, выборы Президента Узбекистана, руководство Ислама Каримова, Декларация независимости, статус узбекского языка, демократические реформы.*

ON THE THRESHOLD OF UZBEKISTAN'S INDEPENDENCE

Toshpulatov N.B

SamISI

Khoidarova Sadoqat Farhodovna

Student of SamISI

Annotation: *This scientific article analyzes the process of Uzbekistan's attainment of independence and the key aspects of this historical stage. In particular, it highlights the political crisis of the Soviet Union and its role in weakening the colonial system. The article examines how the democratic movements and national revival processes that emerged as a result of the Perestroika and Glasnost policies of the 1980s contributed to Uzbekistan's aspiration for independence.*

The article also explores the activities of political leaders on the eve of independence, the public mood, and the economic and cultural conditions of the time. In the conclusion, the impact of Uzbekistan's independence on the country's future development and its position in the international arena is discussed. This research provides a deeper understanding of the historical stages passed on the path to independence and emphasizes its significance for today's generation.

Keywords: *Independence movement, 1989–1991, Soviet Union dissolution, Uzbek SSR, National revival, Uzbekistan's independence, Prospects and sovereignty, Path to independence, August 31, 1991, Presidential elections in Uzbekistan, Leadership of Islam Karimov, Declaration of independence, Status of the Uzbek language, Democratic reforms.*

KIRISH

O'zbekistonning mustaqillikka erishishi oson kechmagan, balki bu jarayon yillar davomida shakllangan tarixiy, siyosiy va ijtimoiy omillarning natijasi bo'ldi. XX asrning oxiri dunyo xaritasida ulkan o'zgarishlar davri bo'lib, ayniqsa, Sovet Ittifoqining parchalangan yillari millatlar uchun o'z taqdirini belgilash imkonini yaratdi. Shu davrda o'zbek xalqining milliy uyg'onish ruhiyati kuchayib, istiqloq sari intilish kuchaydi. O'zbekistonning 1991-yil 31-avgust kuni mustaqillikni e'lon qilishi nafaqat siyosiy erkinlikka erishish, balki xalqning milliy o'zligini qayta anglash, tarixiy merosini tiklash va yangi davr sari qadam tashlash uchun muhim bosqich bo'ldi. Ushbu jarayonda milliy liderlarning mahorati, xalqning birligi va mustaqillik uchun olib borilgan harakatlarning o'rni alohida ta'kidlanadi.

O'zbekiston nashriyot-matbaa ijodiy uyi tomonidan muhtaram birinchi Prezidentimiz Islom Karimovning "O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida" deb nomlangan yangi kitob nashir etildi. Kitobdan Yurtboshimizning mamlakatimiz mustaqilligi arafasida va mustaqillikning daslabki davrida (1989-1991 yillarda) olib borga jo'shqin va serqirra siyosiy-ijtimoiy faoliyatni aks ettiradigan ma'ruza va nutiqlar, suhbat, maqola va intervular o'rin olgan

Foydalanilgan adabiyotlar tahlili

O'zbekistonning mustaqillikka erishish jarayoni haqida ma'lumotlarni o'rganish uchun turli manbalardan foydalanish muhim Mustaqillik davriga oid qonunlar, prezident farmonlari va deklaratsiyalar tarixiy jarayonning huquqiy asoslarini o'rganishda muhim ahamiyatga ega. Jumladan, 1991-yil 31-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligi to'g'risida"gi qonun O'zbekiston mustaqillik huquqining rasmiy hujjati hisoblanadi. Bu hujjatlar orqali siyosiy va iqtisodiy islohotlarning asoslari oydinlashadi. O'sha davrda gazeta va jurnallarda chop etilgan maqolalar, xususan, "Pravda Vostoka", "Xalq so'zi", "Yosh leninchi" kabi nashrlar mustaqillik ostonasidagi real voqealarni aks ettiradi. Ushbu materiallar orqali jamiyatning siyosiy faolligi va ijtimoiy kayfiyatini bilib olish mumkin. Tarixiy hujjatlar, nutqlar, arxiv materiallari hamda xalq orasida saqlangan xotiralar mustaqillik davrining turli jihatlarini yoritadi. Bu manbalar orqali mustaqillik uchun kurashning asosiy ishtirokchilari va voqealari haqida batafsil tasavvur hosil qilish mumkin.

Taklif va muhokamalar

Shu davr mobaynida o'lkamizda ro'y bergan Farg'ona, Guliston, Bo'ka, O'sh, Namangan voqealari paytida, tarixda "GKCHP" deb nom olgan, SSSR davlatining so'nggi kunlarida bir guruh imperiyaparast kuchlar tomonidan amalga oshirilgan siyosiy to'ntarish chog'ida va boshqa shu kabi o'ta keskin vaziyatlarda Islom Karimovning yakkayu yagona to'g'ri yo'lni topa olgani, xalqimizning tinchligi va xavfsizligini ta'minlash uchun kechayu kunduz tinimsiz mashaqqatli faoliyat olib borganini tasdiqlaydigan tarixiy manbalar ham ushbu kitobda o'z aksini topgan.

Mamlakatimizni jar yoqasiga olib kelib qo'ygan og'ir ijtimoiy-iqtisodiy ahvolni o'nglash, xalq dardiga darmon bo'lish, yillar davomida yechilmasdan kelgan muammolarni hal etish maqsadida aholiga uy-joy qurish uchun uchastka maydonlari va tomorqa yerlari ajratish, paxta yakkahokimligiga barham berish borasida davlatimiz rahbari tomonidan keng ko'lamli ishlar amalga oshirildi. Ana shunday chora-tadbirlar tufayli respublika bo'yicha 700 mingta oilaga yer berilgani, muallif ta'biri bilan aytganda, kichikroq bir davlatning aholisiga teng bo'lgan 1,5 million yangi oila paydo bo'lgani, qurilish materiallari ishlab chiqarish, odamlarga kredit berish, o'z xo'jaligini yuritish uchun urug'lik, chorva mollari va parranda ajratishga qaratilgan ulkan ishlar haqida ma'lumot beradigan chiqishlar ham shu to'plamdan o'rin olgan.

Xulosa va tahlil

Asosiy maqsad- sovet davlati hali o'zining hukumronlik kuchini yo'qotmagan, uning reoressiv siyosati davom etayotgan, "paxta ishi " degan tuxmat bilan qanchadan-qancha odamlar noxaq qamalgan, tazyiq va taqiblarga uchragan, xalq o'rtasida tushkunlik, ertangi kunga ishonsizlik kayfiyati, qo'rquv va vahima keng tarqalgan bir paytda O'zbekiston

rahbari sifatida ish boshlagan Islom Karimovning mustaqillikka erishish masalasini kun tartibga qat'iy o'qilib qo'yganini aniq tarixiy xujjatlar orqali ko'rsatish, bu yo'lda qanday ulkan ishlar amalga oshirgani haqida o'quvchilarga ma'lumot yetqazishdan iborat edi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Islom karimov "O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida"
2. <https://www.google.com>
3. Karimov I.A. – "O'zbekiston: Milliy istiqlol, iqtisodiyot, siyosat, mafkura"
4. Saidov A.X. – "O'zbekistonning mustaqillikka erishish jarayoni"
5. Turdialiyev R. – "O'zbekistonning mustaqillik tarixi"